

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereda, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Megjelenik minden vasárnap.</p>	<p>Felélős szerkesztő: Dr. ÉLTHES GYULA. Laptulajdonos: VÁKÁR L.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 20 kor. (Külföldre 24 K) Félévre 10 kor. Negyedévre 5 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak Késiratok nem adatnak vissza.</p>
---	--	---

A központi közigazgatás átvétele.

Csikszereda, május 2.

Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk már arról, hogy a nagyszebeni román kormányzó-tanács Csikvármegye prefektjévé Neamtü Valér alezredest nevezte ki, aki a vármegye kormányzatát április 22-én átvette, miután dr. Györgypál Domokos kormánybiztos hivatalát elhagyni volt kénytelen.

A vármegye subprefektjévé dr. Oltean neveztetett ki, aki városunkba már megérkezett és a központi közigazgatást átvette.

Neamtü prefekt egyenként szólította fel a központi tisztviselőket, hogy a román kormányra az esküt tegyék le, mert ellenkező esetben az eskü megtagadását a hivatal önkéntes elhagyásának tekinti.

A tisztviselők, segéd és kezelő személyzet tagjai jegyzőkönyvileg egyenként tették meg nyilatkozataikat. A két példányban kiállított jegyzőkönyvben kijelentették, hogy esküt nem hajlandók tenni, szolgálatot nem teljesítenek és hivatalukat nem adják át.

Neamtü prefekt e nyilatkozatok után karhatalom igénybevételére hivatkozott, mire az összes központi tisztviselők, kezelő és segédszemélyzet f. hó 2-án délelőtt 11 órakor elhagyták hivatalukat, melyet dr. Oltean subprefekt nyomban firtokba vett. Folyó hó 2-án delben tehát a központban a magyar közigazgatás megszűnt és helyette román közigazgatás vette kezdetét.

A hivatalukból eltávozott tisztviselők a következők:

Szász Lajos főjegyző, alispán helyettes, dr. Pál Gábor tiszti főügyész-helyettes, dr. Gaál Endre másodfőjegyző, dr. Veress Sándor tiszti főorvos, Erőss József tb. főjegyző, Böjthy Gábor főlevéltárnok, Becze Gábor irodavezető, Kömény István irodatiszt, Ferenczi Henrik iktató, Völgyi István és Biró Béla irodatisztok, Nagy Károly, Pongrácz Etelka, Szentgyörgyi Rózsika, Holló Karolin díjnokok, Salló Ignác altiszt, Fodor Sándor, Nagy István, Császár Károlyné, Sántus János, Beke István hivatalszolgák. A központi tisztviselők közül esküt senki sem tett, mindenki elhagyta helyét.

Értesítésünk szerint a megyei árvasszék közelebből szintén román igazgatás alá kerül. Az átvétel 8—10 napon belül történik meg.

A felsikói főszolgabírótságot folyó 2-án a központi közigazgatáshoz telje-

sen hasonló módon vette át Neamtü prefekt. A kinevezett román főszolgabíró működését már megkezdte. A tisztviselők kezelő és segédszemélyzet közül senki sem tett esküt. Hivatalukat valamennyien elhagyták. A személyzet névsora a következő: Dr. Sándor Gyula főszolgabíró, Szemere László szolgabíró, Sáska András közigazgatási gyakornok, dr. Élthes Béla járásorvos, Gal János és Salló Dénes irodatisztok, Demes Ferenc és Simon Karolina díjnokok, Silló Gábor hivatalszolga.

Lapunk zártáig más hivatalátvétel nem történt.

Legutóbb közöltük, hogy a városházán tisztek vezetése alatt román fegyveres katonák jelentek meg, akik Neamtü prefekt szóbeli rendeletére hivatkozva a tisztviselőket eltávolították és a hivatalos helyiségeket, valamint a városi adóhivatalt lepecsételték és őrizet alá helyezték. Neamtü prefekt Gyergyószentmiklósról visszatérve, tudomást szerzett a katonaság eljárásáról. Magához kérte dr. Ujfalusi Jenő polgármestert és dr. Márton László főjegyzőt, akik előtt kijelentette, hogy az eljárásra ő utasítást nem adott, a katonaság tudtán és beleegyezésén kívül járt el s miután azzal magát nem azonosítja, őszinte sajnálkozását fejezi ki az eset felett. Egyben rendeletére a város kulcsait visszaadták Ujfalusi polgármesternek és az őrizetet megszüntette. A városi hivatalok három nap szünet után újból működnek. Átvételük iránt intézkedés még nem történt.

Udvarhely alispánja és társai a hadbírótság előtt.

Székely köztársasági propagandáért vád alá helyezett hivatalnokok.

Folyó hó január 15-én a Székelyudvarhelyen állomásozó román katonai parancsnokság 35 udvarhelymegyei tisztviselőt elfogatott. Az elfogatásra az adott okot, hogy az udvarhelymegyei magyar tisztviselők kijelentették, hogy ők a magyar államon kívül idegen hatalomnak nem szolgálnak.

Ezen határozatot engedély nélkül, egy összejövetelelen hozták meg, amelyet a román katonai parancsnokság a román állam elleni cselekedetnek minősített. Dr. Paál Árpád alispán ellen még az a vád is emeltetett, hogy több tisztviselővel letétette az esküt a magyar népköztársasági kormányra, majd lakásán egy levelet találtak, melyben a székely köztársaság megalkotására vonatkozólag tett az alispán egy csikmegyei ismerősének javaslatot.

A szolgálatot megtagadó tisztviselők közül harmincötöt a román katonai parancsnokság

Segesvárra vitetett, ahol aztán 20 tisztviselőt ideiglenesen hazabocsátottak, tizenötöt pedig a továbbvonuló hadosztály Nagyenyedre vitt. Itt ismét hazabocsátottak tizenhárom tisztviselőt, csupán dr. Paál Árpád alispán és dr. Kaeith Ferenc várm. főjegyzőt vitték Szamosujvárra.

Szamosujváron f. hó 9-ére tűzte ki a katonai parancsnokság a vád alá helyezett tisztviselők ügyének tárgyalását, amelyre az elbocsátott tisztviselők közül huszonnégyet Szamosujvárra rendeltek. A tárgyalást azonban nem tarthatták itt meg, mert a hadosztály Szamosujvárról Dévára ment, így tehát a tartóztatott és vád alá helyezett tisztviselőket szintén Dévára vitték.

A tárgyalást a nyilvánosság nagy érdeklődése mellett f. hó 16-án és 17-én tartották meg, ahol a tisztviselőket a vád alól felmentették. A tisztviselők védőjéül a katonai parancsnokság hivatalból dr. Veres Joun főhadnagyot rendelte ki, aki gyönyörű beszéddel, lelkiismeretességgel, vehemenciával és tudással védte a vád alá helyezett tisztviselőket.

Majd a vádlottak közül dr. Paál Árpád alispán mondott védőbeszédet.

Dr. Paál Árpád alispán védőbeszéde óriási hatással volt a jelenlevő román tisztikara is, akik között helyet foglalt Niculescu tábornok is.

A felmentett udvarhelymegyei tisztviselők névsora a következő:

Dr. Paál Árpád alispán, dr. Kaeith Ferenc várm. főjegyző, dr. Szentkirályi Kálmán árv. elnök, dr. Demeter Lóriné várm. II. főjegyző, Szabó Endre várm. tb. főjegyző, Kandó István, Donáth Gyula, Zajzon Zoltán várm. irodatisztok, Lóriné József várm. díjnok, Orbán Albert várm. hajdu, Mátéfy Domokos pénzügyigazgató, dr. Szabó Gyula helyettes pénzügyigazgató, dr. Tamás Balint pénzügyi titkar, Birtalan Sándor adótárnok, Tóth István adótiszt, Ferenczy Ferenc jár. számvevő, Soós Domokos helyettes polgármester, dr. Szabó József városi főjegyző, Szakács Zoltán rendőrkapitány, Török Arthur államépítészeti mérnök, Zonda József állategészségügyi felügyelő, Ambrus Ferenc pénzügyőri biztos, Kolumbán Lajos tanfelügyelő, Fröhlich Ottó román. kath. főgimnáziumi tanár, Kovács Pál erdőtanácsos és Szabó György posta- és távirtdai főtiszt.

Férjhez mennék

hogy őszinte legyenek — de bizony isten nem lehet. Rémesek ezek a történelmi idők — mi szenvedünk legtöbbet miattuk, mi nők. Ha nem lett volna ez a háború — nem lennének ilyen szomorú. Szemrehányást senki sem tehet — volt egy vőlegényem, tizennégyben eljegyezett. Aztán bevonult, vagy két hónapig írt — azóta nem hallok róla semmi hírt. Egyszer jött tőle egy vöröskeresztes lap — azt írta: jól vagyok, csókollak. De többet aztán

egy szó sem érkezett. — Nem tudom, fogságba került, vagy elesett? Kerestem a nevét éven át. — Átböngésztem száztizenöt veszteséglitát. Szegényt nem találtam meg bennük sehol. — Vajjon hol lehet, ugyan hol? A Murmann-partokon a vörös gardával csatázik. — Vagy Saibériában, fogolytáborban tanyázik? Vagy lézeng Itália kék ege alatt — Végighever Sziciliában és hasára süt a nap? Nem tudom jól tettem, vagy nem? De Szerkesztő ur mit tett volna a helyemen? A forradalom első napjaiban — hja ilyen az élet — újra elfjegyeztem magam. Elvégre öt évi várás az elég. — Az élet rövid, már közelgek a harminc felé. (Ne írja ki az újságba kérem — Nem vallottam be eddig senkinek. A tükörben magam mindennap megnézem — Legjobb barátom sem tart ennyinek... Szóval ez köztünk marad. Ha kirja, vagy elbeszéli örök harag). Egy pár napig furdalt a lelkiismeret — De aztán elhallgatott: száz évig várni nem lehet. Szóval újból boldog menyasszony valék. — Azt hittem végre rám derül az ég. De képzeld mi történt velem. — Szomorú ez, tőpém a hajam, a kezem tördelem. A vőlegényem elutazott — s míg oda volt, a történelem közénk demarkációs vonalat húzott. Én erről maradtam s túl felől van ő — hát kérem, ez már mégis elkiserítő. S ez ismét így tart már négy hónapra át — nem kapok hírt, nem hallom szavát. Most már nem tudom, legyen hű tovább — vagy kövessem szívem új szavát. Van itt egy ifju s úgy udvarol nekem. — Nem tudom, mondjak igent, megtehetem? Ha tudnám, — de egész biztosan — hogy két hét alatt — haza jön s végleg itt marad: Szavamra, várnék rá szívesen. — De mit csináljak, ha ez is úgy teszem. Mint a másik, akinek nyoma veszett. — Drága Szerkesztő ur, mitévő legyek? PONT.

KÜLÖNFÉLÉK.

Eljegyzés. Néhai ilencfalvi Szász Bélának, a sepsiszentgyörgyi ref. székely Mikó kollégium tanárának özvegyét, született sepsiszentkirályi Sükösd Anna sepsiszentgyörgyi állami tanítónót, április 22 én eljegyezte Csizsér János törvényszéki bíró Csikszeredáról.

Egyházi hírek. Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök Salati Ferencet gyergyóalföldi plebánosnak nevezte ki, Bochor Ferenc gyergyócsomafalvai és dr Péterfi Lőrinc szárhelyi plebánosokat kérésükre kölcsönösen áthelyezte, Zonda Vincze gyergyótekerőpataki plebánost kerületi alesperessé, Rész János

székelyudvarhelyi vallástanárt szentszéki tancsossá nevezte ki.

Házasság. Bíró Ábrahám máv. mozonyvezető folyó évi április hó 21-én (husvét másodnapján) vezette oltárhoz Bács Károly és neje kedves leányát Juliskát, Csikszeredában.

Kun Béla új tisztsége. A „Renasterea Romana” írja: Kun Béla volt külügyi népbiztos, aki néhány nap előtt lemondott, politikai közigazgatási elnöknek nevezték ki.

Miért menekült el Károly exkirály? Károly exkirály menekülése előzményeiről a bécsi kormány, hivatalosan a következőket jelent: Az angol kormány Strutt ezredet küldötte Eckartsauba és őt a király személybiztonságáért felelőssé tette. Mikor azonban Eckartsauban tüntetések voltak, amelynek során több halott és sebesült volt, Strutt veszélyeztetve látta a helyzetét Eckartsauban és Svájcba fordult, hogy engedjék meg az exkirálynak oda való menekülését. — Mint ismeretes — a svájci kormány ebbe beleegyezett.

Gyászrovat. Gábor János 62 éves korában, folyó évi április hó 25-én meghalt Zsögödön.

Füleki Antal 69 éves korában folyó évi április hó 27-én Csikszeredában elhunyt.

Antal Lajos csendőri járásörmester 49 éves korában folyó év április hó 28-án elhalálozott Csikbánsfalván.

Antal István a csiksomlyói róm. kath. tanítóképző-intézet III. éves növendéke, életének 19-ik évében, 4 heti betegség után, 1919. május 2-án elhunyt, Csikmadarason.

A magyar kormány Párishoz. A Renasterea Romana írja: A budapesti szovjet-kormány tegnapi ülésén a katonai helyzettel foglalkozott. Ezen a tárgyaláson gróf Károlyi Mihály volt köztársasági elnök és a volt Berinkei-kormány összes tagjai részt vettek. Egy óra múlva sürgőnyileg azon kérést küldtek Párisba, hogy a szövetséges hatalmak támogassák Magyarországot.

Erdély egyetlen irodalmi hetilapjának legújabb száma is gazdag és változatos tartalommal jelent meg. S. Nagy László szerkesztésében. Az erdélyi magyar kultúra ügyét támogatja, aki az Erdélyi Szemlért olvassa. Megrendelhető: Kolozsvárt, Szentegyház utca 3 sz. Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre 12 korona.

A magyar munkásság együtt halad a polgársággal. A Renasterea Romana írja: Bokányi Dezső a belügyeket intéző népbiztos,

a régi parlamenti épületben tartott gyűlésen beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy elérkezett az az idő, midőn Magyarország összes politikai pártjának egy erős törzsszé kell alakulnia, hogy az országot súlyos helyzetében támogassák és még megmentesnek, ami még megmenthető. A szovjet-kormány ezentul minden politikai kérdést a többi politikai pártok vezetőjével fog megbeszélni és együttesen dolgozni.

Kézigránát robbanás. Újra megölt egy embert az átkos ekstrázit. Csibi Ferenc 22 éves fiatal legény a Gyilkostónál kézigranátot talált. Bontogatni kezdte, de a granát felrobbant és a legényt szétmarcangolta. Alig 10 perc múlva meghalt. Emberek! nem tudunk már okulni a sok szerencsétlenségben? Nem tudjuk már megtanulni, hogy az ekstrázit nem érti a tréfát, hogy nem játékszer, hanem robban, zuz, tör és öl kérielhetetlenül?

Rendelet a bírói és ügyvédi vizsga tárgyában. A nagyszebeni román kormányzótanács a bírói és ügyvédi vizsga tárgyában rendeletet adott ki. A rendelet a marosvásárhelyi egységes bírói és ügyvédi vizsgálóbizottságot megszünteti és Kolozsvár székhellyel új szervet létesít. A budapesti vizsgálóbizottságnak 1919. július 1-e után kiállított okleveli a kormányzótanács igazgatása alatt álló területen érvénytelenné nem bírnak. A vizsga tárgya annyiban módosul, hogy a magyar közjogot a román közjog váltja fel. A vizsga nyelve román, de akik a jogtudori oklevelet 1919. október 1-ig megszerzik, a magyar nyelvet használhatják.

Wilson és Clemenceau megegyeztek Fiume ügyében. Az amerikai belügyi titkár a kormány nevében nyilatkozatot tett közzé, mely szerint Fiume nem lehet Olaszországé ama titkos szerződés értelmében sem, melynek alapján a háborúba lépett. Wilson Jugoszláviának akarja juttatni Fiumét és Clemenceaual szolidáris abban, hogy Fiumét az olaszoknak adni igazságtalanság volna az új adriai állammal és a szomszéd országokkal szemben. Itália Velence és Triest birtokában boldogan élhet Fiume nélkül is.

Diószeghy Tibort letartóztatták. A nagyszebeni Új Világ írja, hogy a kommunista báró Diószeghy Tibor csendőrszázados letartóztatták. További sorsáról hír nincsen.

Wekerle meghalt a fogságban. Bécsből érkező hírek szerint Wekerle Sándor volt miniszterelnök Budapesten a fogságban meghalt.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCSÁJA.

Makáma.

Ahogy letettem a lantot — felvettem a kardot — majd ezt is letéve, tollat fogtam — bár nem daloltam.

A sors rosszváltából azonban máma — idő kvantum szátisz, rendelkezésre állva — kivajudott (lásd fent!) a makáma — lejjebb egy fohász, mégiejjebb egy dráma.

Pont.

Fohász.

Te rád gondolok, ha éhezem,
Terád ha fájom,
Terád ha a sarat
Csak gyalog mászom.
Terád minden nyomorúságomban
Eccer úgy, mint máskor
Terád én nagy jóltevőm
Ó Pecek Demeter mindörökké

Ájvó.

Dráma.

Álom! Küldd el ma hozzám
Legszebb tündéredet
Helyeite, ki nincs mellettem.
S kinek helyébe a világ
Más szép tündérét
Nem fogadtam el!
A tündér ártatlan liliom legyen
Nem pedig szurós csipkerózsza,
Hogy álmodhat meg ne zavarja
Olyként, mint ahogy nappalon át
Szívemet örli, marcangolja
A valóságos tündér... anyósa!

Pász.
Szatir.

Timea és egy orosz.

(Elbeszélés.)

A nap leányának hívták Timeát. Szerette a napot, forró fényességét, keleti fájának lustaságával, vérenek buja érzékiességével.

Amíg az apja, egy nagyon vén és cinikus öszeres zsidó, a várost járta, Timea künn felel a udvaron, egy piszkos szőnyegen, elnyújtózva mint egy macska, ernyedten, kéjes heveréssel, órák hosszat belebámulva az égre, a nagy vakító aranytányérba.

Nem voltak gondjai, nem érdekelte semmi, bután és öntudatlanul lustalkodott. Nem ősmerte a kint, a kéjt csak sejtésekben; sokszor önmagának alkotott filozófiával bámulta a rozoga külvárosi ház ócska falait, melyek életét határolták, vágyai nem voltak s a széles és messzi perspektívák nem zavarták naiv fogalmát.

Hanem egyszer... Jött egy orosz. Valahonnan a Volga partjáról, véres és rezkető fájalmak és heroikus rettegések oceanján keresztül, egészen idáig. Hozták, itt hagyták, fogoly lett.

Először bután, közönyösen, elfásult és el kényszeredett pislogással forgatta csontos tatárfejét és gépiesen, sorsával megalkudott közönyösséggel robotolt.

Egyszer átnevezett a kerítésen. Oktalanul sunyi pislogással, akaratlanul kíváncsiskodva. A fiatal orosznak megvillantak sárgáskék szemei; látott egy nőt, egy fekvő leányasszonyt, évek után, elzibbadt és letompított érzékiességének gyors fölbuzogásával. Látta, figyelte; széles ajkát széthúzva, fogait mutatta. Csetentett nyelvvel és ezen az ejszakán Nicola,

a fiatal oroszfogoly, hangosan és összefüggéstelenül imádkozott kemény fekhelyén.

Másnap, hat órakor, munka végén, alaknyatban Nicola megmosta széles és vörös kezét és csendesen átmozgott a kerítésen.

Timea épen bucsuzott a naptól, még egyszer visszamosolygott a hunyó sugarakra, aztán álmotag nagy tágranyilt fekete szeméit abba az irányba fordította, ahol halk recsegéssel megroppant a kerítés.

Alig tiz lépésnnyire az orosz állt előtte. Némán, alázatosan, haptákban, mint annyiszor a Végzet előtt.

A zsidó lány ijedten, de mégis leányos érdeklődéssel nézte a szőke óriást, tetszett neki a két sárgáske szem hódolata, eme néma feltárása és nyílt elárulása a Vágnak.

Felkelt, lassan imbolyogva, tarka sálját maga után huzva a szemetes udvaron, ment és megállt az orosz előtt.

Az orosz sapkájához emelte vörös tenyerét és mosolygott. A lány belenezett arcába, a fiu vörös lett, valamit mondott és alázatosan meghajolt.

Odaát, túl a kerítésen erős durva hang kiáltotta a Nicolát. A felügyelő. Az orosz megmozdult, esetlen izmos alakja kiegyenesedett, nagy tenyerét ökölbe szorította... aztán... ment és átvette magát a kerítésen.

A leány utána nézett és még holdfényben is ott állt a kerítés mellett, titkon átfigyelve.

Másnap megint találkoztak. A sárga nap-sávok már ritkultak a házak falán, jött az alaknyat, jött az orosz, álltak egymás mellett, sokszor szólanul, később már kéz a kezben,

— **Jegyző urak! Akinek Állatlétszám összeírása nyomtatványra van szüksége, sziveskedjék folyó évi május hó 7-ig a mennyiséget lapunk kiadóhivatalával közölni, mert csak megrendelésre készítünk.**

— **Marosvásárhelyen éjfél a záróra.** Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A román katonai állomás parancsnokság értesítése alapján a rendőrség közli, hogy a marosvásárhelyi kávéházak és vendéglők zárórája 12 óra, a bodegák zárórája 10 óra, a pállukamérések továbbra is zárva maradnak.

— **A románok Debrecsent is megszállták.** Egy nagyszabedényi újság jelenti, hogy a román katonaság április hó 23-án minden ellenállás nélkül zavartalanul bevonult Debreczenbe és a várost megszállta. A parancsnok elé Balthazar Dezső református püspök egy küldöttség élén azzal a kérelemmel járult, hogy a város minden bántalomtól megkíméltesse, viszont biztosította a csapatok parancsnokságát a polgárok békés szándékáról.

— **Az állatok száma és életkora.** Természettudományi folyóiratok adatai szerint ma már kerekszám 400.000 állatfaj ismeretes. A rovarvilág magában mintegy 268.000 fajjal van képviselve, a madarak 13.000-rel, a puhányok 50.000-rel, a pókok 20.000-rel stb. Az állatok életkorát illetőleg igen nagy a különféleség. A tevék életkora 50 évig, a lovak 30—33 évig, a marháké 20—25 évig, a juhoké 8—9 évig, a kutyáké 12—15 évig, az elefántoké 250—300 évig terjedhet. Volt eset rá, hogy elfogott elefántok a fogságban még 130 évet éltek. A cethalak legmagasabb életkorát 400 évre teszik. A sas és hatyu állítólag megéri a 100 éves kort. A ponty a 200 éves életkort is megéri, a pisztráng 50 évet érhet el. Gassner svájci természettudós egy csukáról tesz említést, melyet 1497-ben fogtak el és milyen egy gyűrű volt, melynek fölliratából kitűnt, hogy a csuka már 267 évvel azelőtt is emberi kézen megfordult. Rendkívüli nagy életkort érnek el a teknősbékák is. Ellenben igen rövid a rovarok életkora. Némelyek már néhány óra múlva elhalnak.

meg-megreszkető sóvárgással, mindketten fiatalságuk forrón föllobogó vágyzomjával.

Később, napok múlva, már szemérmetlenül és buján zajlottak le a találkozások. Erotika nélkül és mégis izzó összesimulásokkal, aztán mindennek vége lett.

Az orosz elvitték. A leány már nem ült ki az udvarra, az ég is borus volt, a nap meglöppva magát a szennyes felhők közé, eltitkolta melegét.

Egy reggel ordító jajveszékeléssel bujt ki ódújából az öreg zsidó, szakállát és haját tépve. Tragikus siránkozással nyöszörgött és felzokogott.

Timea meghalt. Titokzatosan, ostoba akarással. Bent, a földön feküdt, hanyatt, vértelen arccal és mosolyogva.

Ezen a reggelen a nap erősen tüzelt és mintha az egész világot felgyújtotta volna: a házak és tetői égni látszottak a fénylő tűzsugaraktól. Forró volt a föld, a levegő s a kicsiny és szennyes udvar megtelt siránkozó emberekkel.

Halottírató vén asszonyok és fehérszakállas talmudisták guggolták körül a halottat és fölzsággatva ruhájukat jajgattak és...

... és Timea, a szerelmes és kinyújtóztatott zsidó lány, boldogan halálba indult lelke után mosolyogva, halott és vértelen kezében, sápadt kicsiny markában, görcsösen szorongatott egy valamit... az imádkozó és jajgató népe elől titkolva, kegyetlen és szatirikus féltéssel, egy plazkos kis amulettet. A kazáni szent szűz festet képét.

Longi István.

— **Henny Porten híres színésznő a Csikszeredai Moziban.** Május 4-én vasárnap délután 6 és este 8 órakor bemutatásra kerül „Az óriás ökle” 5 felvonásos társadalmi dráma, Henny Porten világhírű színésznővel a főszerepben és az „Asszonyért” című 3 felvonásos érdekes életképpel.

— **Zenemű ujdonság.** Erdély zenekedvelő közönsége az utóbbi időben kénytelen volt a zeneujdonságokat nélkülözni. Most mindenestre kellemes meglepetés lesz a zenerajongóknak, hogy a napokban egy szenzációs kottaujdonság fog megjelenni. Ferenczy György hírlapíró kollégánk, a kolozsvári Keleti Újság munkatársa ugyanis kiadja a Budapesten viharos sikert aratót „Nemzetőr” című operettjének a kottáját. Ferenczy pompás librettójára Kuthy László, az országiszerte ismert kiváló budapesti zeneszerző szerzett csodaszép zenét. A nagysikerű operett kottája most van sajtó alatt és pompás kiállításban a napokban fog megjelenni.

— **Ninos többé vén leány — Angliában.** Angliát sem kímélte meg a háborús országoknak az a baja, hogy a leányok nehezen mennek férjhez. Most azonban úgy látszik, hogy a kanadai katonák segítenek az angol lányokon. A bukaresti Progres értesülése szerint hetenként átlag háromszáz kanadai katona köt házasságot Angliában és egy angol lap becslése szerint, mintegy harmincezerre tehető azoknak az angol hajadonoknak száma, akik ekként megszabadulnak a kényszerű pártától és Kanadába vándorolnak ki családot alapítani.

— **Behívták 42 évig az összes orvosokat.** Ujabb mozgósítási parancs. A nagyszabedényi román kormányzótanács elnöke, Maniu Gyula újabb mozgósítási parancsot adott ki, amelyben elrendeli a megszállott területek összes orvosainak mozgósítását 42 évig (1877. évfolyamot bezárólag.) A mozgósítás alól Arad, Bihar- és Szatmármegyéket vonták csupán ki. Az ittlakó orvosokat később fogják kiszólitani. A mozgósítási parancs nem tesz kivételt az egyes nemzetiségek között s így a magyar orvosokra is kiterjed. A mozgósított orvosok május 2-án és 3-án tartoznak Nagyszabedényben jelentkezni. A mozgósítási behívó nem vonatkozik a tiszti orvosokra, községi orvosokra és a kórházak igazgatóira. A kórházakban minden 150 beteg után egy segéddorvos maradhat.

— **Nem tárgyalnak a marosvásárhelyi ügyvédek.** Az ügyvédi kamara választmánya tudvalevőleg megtagadta volt, hogy a kamara tagjait a román eskütételre hívja fel. Repede román törvényszéki elnök a marosvásárhelyi ügyvédeket egyenként hívta fel eskütételre. A határidő lejárt, de egyetlen magyar ügyvéd se tett esküt, aminek következményeképp gyakorlatuktól felfüggesztették őket.

Tanító urak figyelmébe!

Iskolai magyar szépírási

vizsgalapok

a legjutányosabb árak mellett beszerezhetők —:

VÁKÁR L. üzletében Csikszeredában.

Értesítem a tisztelt megrendelőt, hogy

ÉPÜLET ÉS MŰBUTOR ASZTALOS MŰHELYEM

ujra megnyitottam és elvállalok e szakmába vágó mindennemű javítást is a lehető legolcsóbban. 4-13

Tisztelettel:

BOTÁR GÉZA

Csikvárdotfalva, (Bocskor-féle ház.)

Elemi iskolai előmeneteli és mulasztási napló nyomtatványok

VÁKÁR L. könyvkereskedésében szerezhető be Csikszeredában.

FAJBOROK

u. m.: rizling, leányka, tramin, bakar, oportó stb. jutányos áron kaphatók bármilyen nagy mennyiségben és kölcsön hordókban. Valamint mindennemű

SZESZESITALOK,

cognac és likőr is kiosnyben és nagyban. — A tisztelt vevők becses partifogását kéri

Neumann Benő Szászrégen.

51—

23—1919.

Hirdetmény.

Csikszereda város közbirtokossága közhírré téteti, hogy a „Vész” nevű dűlőben fekvő, mintegy 60 hold kiterjedésű kaszálójának 1919. évi fűtermését folyó évi május hó 11-én reggel 8 órakor fogja a helyszínen nyílt árverésen azonnali készpénzt fizetés mellett eladni.

Csikszereda, 1919. évi április 29. é.

A közbirtokosság elnöksége.

A marhatörzskönyvek

elkészültek és állandóan raktáron található lapunk kiadóhivatalában.

Irodai fali, irodai előjegyzési és

ZSEBNAPTÁRAK AZ 1919. ÉVRE

VÁKÁR L. könyv- és papirkereskedésében szerezhető be, Csikszeredában.

A román katonai parancsnokság rendelkezése közlője:

28. számú rendelet.

1919. évi április hó 12-én.

Mi, az erdélyi csapatok parancsnoka a katonai pótrdts. 2. Cím 32. és 57. cikk alapján a hadsereg biztonságára és az ország védelmére érdekében elrendeljük:

Erdély egész területére, mint hadművelési körletre:

1. Minden magyar, német, bolgár, osztrák, ukrain, török és orosz alattvaló, nemre való tekintet nélkül, valamint a 16 éven felüli fiúk, akik átmenetileg Erdélyben tartózkodnak vagy az 1918. évi november hó 1. napja után telepedtek le ideiglenesen itt, kötelesek jelen rendelet életbe lépte után 3 napon belül tartózkodási helyük térparancsnokságánál, annak hiányában a tartózkodási helyük rendőrhatalmának, vagy csendőrpáncsnokságánál jelentkezni, magukkal hozván, személyazonosságukat és foglalkozásukat igazoló okmányokat is.

2. Minden szálloda és fogadó tulajdonos és azok, akik butorozott szobák kiadásával foglalkoznak, nem különben azok, akik idegenek bármely cím alatti beosztásával foglalkoznak, kötelesek a fenti idő alatt bejelenteni a térparancsnokságnál, illetve az illetékes rendőrhatalmának, vagy csendőrségnek megtenni.

3. Ha a jelen rendeletben előírt bejelentés után, valamely idegen alattvaló lakását megváltoztatja, köteles bejelenteni még aznap az illetékes hatóságánál honnan és hová költözött.

4. Tilos külön engedély nélkül a demarkációs vonal átlépése, vagy ezen vonalon át a magyar hadsereg, vagy bandák által megszállott területekre lépni, vagy megkísérelni.

Ezen tilalom a románokra is kiterjed.

5. Ezen rendelkezések elleni cselekvések első és utolsó fokozatát az illetékes hadbíró által fogják bíráltni és elítélni, még pedig 3 hónaptól 1 évig terjedő elzárással és 100-2000 lei bírsággal, azonkívül a hadbírók által is felelősségre lesznek vonva kömkedés és árulás miatt.

Ezen rendelet elleni kihágások az illetékes térparancsnokság, királyi biztosok, hadbírók, csendőrök és rendőrhatalmások által fogják megállapítani.

6. Jelen rendelet lehetőség szerint újságok útján fog közölni és külön minden községben, járási székhelyen, rendőrhatalmának kifüggesztetni és dobszó útján kihirdetni.

Jelen rendelet betartása az illetékes bíraskodó rendőrhatalmások által fog jegyzőkönyvileg megállapítani.

Jelen rendelet (3) három nap alatt lép érvénybe és az ellene vétőkkel szemben alkalmazva.

Kelt Nagyszebenben, az erdélyi csapatok parancsnokságánál, 1919. évi április hó 12-én.

As erdélyi csapatok parancsnoka:

MOSIU ak., tábornok. PANAITESCU ak., tábornok, vezérkari főnök.

A XX-ik század szégyene.

E cím alatt „Magyarország” a románokról és a román hadseregről egy sorozat hazugságokból álló cikket hirtetett. De miután mi erdélyi magyarok, akik velük élünk, jobban ismerjük a román hadsereg és a románoknak a magatartás módját, mint a budapesti társunk, megtettük a kutatásokat, hogy derítsük ki, mennyiben igaz a fent nevezett lap hasábjában kihirdetett állítások. A kutatások eredménye a következő:

1. „Magyarország” írja, hogy folyó évi február hó 2-án a román Poplica község lakosait megszarolták az asszonyokat és lányokat kényszerítették, azokat, akik ellenkeztek meggyilkolták. Vagy ezt 50 toplicai ember a községi bíró és pappal (Palfi Endre) az élen erőlyesen cáfolják ezt és amelyeket ők maguk úgy becsülik, mint fantáziából merített és rossz emberektől származott hírek és hogy az összes népnek nemzetiség különbség nélkül csak dicső szavai vannak a román hadseregről.

„Magyarország” mond továbbá:

2. A székelyudvarhelyi internált tisztviselők kötelesek mindennap jelentkezni a prefektusnál. Ha egyszer elkéslik fizet 600 lei.

3. A prefektus parancsolta, hogy mindazok a hivatalnokok, akik strájba léptek és akik már február és március hónapra már fölvettek a fizetést, 5 nap alatt vissza fizetni kötelesek, ellenkező esetben elárverezik a butorjaikat.

4. A hivatalnokokat elzárták, mert nem fizettek vissza az előre föl vett pénzt, egy pedig kényszerítve volt a padlást surolni, ahol zárva voltak.

5. Pál Árpád alispán, aki letartóztatva volt 30 társával, a szebeni kormányzótanács által szabaddá bocsátott, de a román hadsereg újól letartóztatta és tekintve mint hadifogolyt nem teszik szabaddá míg Bukarestből nem kapják a beleegyzést.

Erre pedig az igazság a következő:

a) 25 magasabb rangú székelyudvarhelyi tisztviselő által alulírott nyilatkozat bizonyítja, hogy egy se volt büntetve, azért nem léptek szolgálatba.

b) Ugyasint van 25 tisztviselő által alulírott nyilatkozat, mely cáfolja „Magyarország” lapban megjelent állításokat, mely szerint a tisztviselők kötelesek voltak vissza fizetni a február és március hónapra föl vett fizetést.

c) A fentnevezett nyilatkozatok nyíltan bizonyítják, hogy a tisztviselők egyszersem voltak megbüntetve azért, mert nem fizették vissza havi fizetésüket.

d) Minthogy Pál Árpád udvarhelyi volt alispán helyettes volt a főszereplő és a főgátlator a tisztviselők strájolásakor és ezáltal merőnyletet követett el az állam bizománya ellen és a haditörvényszék értelmében ez eset fölött a hadbírósg ítélezkik.

A román kormányzótanács és a bukaresti kormányzatnak nem lehet semmi beleszólása és mindnyájan várjuk a katonai bíróságok kutatásainak eredményét és határozatát. A többi strájolók azért lettek letartóztatva, mert nyilvános gyűlést tartottak, amely az erdélyi hadsereg főparancsnoksága által kiadott 17. sz. rendelet értelmében tilva volt. Ezeket mindjárt szabadon is bocsátották, anélkül, hogy a kormányzótanács, vagy a román kormány beleszólt volna és ezt a letartóztatott egyének állítják.

Mindenkinek rendelkezésére bocsátjuk az eredeti okmányokat, amelyek ezen hazug állítások megcáfolására szolgáltak és csodálkozunk, hogy még most sem értik a budapestiek, hogy az eljárás, amit ők követnek, nem tartalmaz egyebet, mint a XX-ik század szégyenét. Olyan szégyent, amely nem illő olyan emberekhez, akik alaptalan jogokat orvosolnak.

Vagy talán a „Magyarország”-ban megjelent oikk szerzője azt gondolja, hogy az igazságot el lehet rejteni? A tegnapi folyt háboru nem adta-e a legtisztább képet és bizonyítékát annak, hogy ezek mind hazugságok? Mikor fognak vajon meggyőződni arról azok, akik e mai nap győztesei lábainál hevernek, hogy ennek a témának a folytatása máma is és továbbra is a századunk szégyene marad.

Jövőben más cáfolatokat is fogunk szolgáltatni.

**EGY DARAB VALÓDI SYMENTALI
2 ÉVES BIKÁ BORJU ELADÓ
SZAKALI FERENCZNEL Csikszentmihályon.**

Eladó tűzifa és faszén.

Az Udvarhelymegyei Fatermelő Részvénytársaság
lővétei búkkerdejében (a régi festékmalomnál)

egy szekér bükk hulladékfa .	10 korona
egy ürméter 1 méteres bükk hasáb tűzifa	20 korona
egy hektoliter faszén	7 korona

Venni széndékozők bárcát Jakab Gyulanál Csikszeredában
válthatnak, a fuvarosok pedig a lővétei festékmalomnál
Szabó János munkavezetőnél kell jelentkezzenek.

UDVARHELYMEGYEI FATERMELŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

22-

Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság.

A m. kir. osztály-

sorsjáték főarúsítója.

Üzletköre:

Pénzbetétek

átvétele betétikönyveoskére és folyószámlára előnyös feltételek mellett.

Kölcsönök

folyósítása váltóra, kamatos kötelezvényre, törlesztéses (annuitásos) jelzőlőkölcsön ingatlanokra 15, 20, 25 évi időtartamra. Kereskedőknek előnyös feltételek mellett áruhitelt nyújt.

Előlegeket

nyújt értékpapírokra mérsékelt kamat mellett.

Zálogkölcsönöket

folyósít arany és ezüst tárgyakra.

Értékpapírok

vétele és eladása mindenkor a pontos napi árfolyamon.

Tőzsdei megbízások

teljesítése a budapesti értéktőzsdén, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Szelvények

díjmentes beváltása. Üzletfeleinek a 4%-os magyar koronajáradék szelvényeket már 10 nappal az esedékesség előtt beváltja költség levonás nélkül.

Külföldi pénznemek és ércpénzek

vételét — eladását, mint a Devizaközpont bizományosa, mindenkor a pontos napi árfolyamon közvetíti.

Vagyonkezelés

elvállalja értékpapírok, okiratok megőrzését és szakszerű bankári kezelését, sorsolások ellenőrzését.

Minden pénzügyi- és tőzsdei

szakkérdésben szívesen és díjtalanul szolgál kimerítő felvilágosítással.

Mint a m. kir. osztálysorsjáték főarúsítója

foglalkozik osztálysorsjegyek eladásával.

A magyar hadikölcsön kötvények vételét és eladását előnyös feltételek mellett közvetíti, azokra olcsó kamatláb alkalmazásával előleget nyújt, szelvényeit költségmentesen beváltja.

35-